

Sygn. akt V CNP 59/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie ze skargi MZ A. Sp. z o.o. z udziałem zagranicznym w L.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego
w O.

z dnia 28 września 2012 r., sygn. akt ... 65/12

w sprawie z powództwa T. C.

przeciwko MZ A. Sp. z o.o. z udziałem zagranicznym w L.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 maja 2014 r.,

1) odrzuca skargę;

**2) zasądza od MZ A. Sp. z o.o. z udziałem zagranicznym w L.
na rzecz T. C. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem
zwrotu kosztów postępowania.**

UZASADNIENIE

1. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia została wprowadzona do Kodeksu postępowania cywilnego ustawą z 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98). Źródła tego szczególnego środka procesowego oraz przyczyn jego wprowadzenia do systemu prawnego należy poszukiwać w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, przewidującym odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej oraz w art. 417 - 417² i art. 421 k.c. Artykuł 417¹ § 2 k.c. w aktualnym brzmieniu stanowi, że jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem może dotyczyć jedynie prawomocnego wyroku kończącego postępowanie w sprawie (art. 424¹ k.p.c.). W myśl art. 424^{1b} k.p.c., odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez inne niezgodne z prawem orzeczenia można domagać się bez uprzedniego uzyskania orzeczenia stwierdzającego ich niezgodność z prawem w postępowaniu unormowanym w art. 424¹-424¹² k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że dla objaśnienia znaczenia pojęcia „niezgodność z prawem” prawomocnego orzeczenia należy odwołać się do celu wprowadzenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do systemu prawnego, do sposobu skonstruowania tej instytucji w obowiązujących przepisach oraz do istoty i sensu odpowiedzialności państwa przewidzianej w art. 417¹ § 2 k.c. w związku z art. 77 ust. 1 Konstytucji RP. Wyrok niezgodny z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c., to taki wyrok, który jest niewątpliwie sprzeczny z przepisami nie podlegającymi różnej wykładni, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo będący efektem niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Traktowanie jako niezgodnego z prawem każdego

wyroku sądu ocenionego przez którąś ze stron jako wadliwy niosłoby zagrożenie dla porządku prawnego, stabilności obrotu prawnego, ale także dla swobody sądu w ocenie dowodów i stosowaniu prawa (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CNP 27/08, „Palestra” 2008, nr 11-12, s. 310, z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35, z 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNP 2006, nr 23-24, poz. 351; postanowienia Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08, niepubl.; z 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006, nr 21-23, poz. 323).

2. Pozwany wystąpił ze skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w O. z 28 września 2012 r., którym oddalona została jego skarga o wznowienie postępowania w sprawie o zapłatę. Zgodnie z art. 424⁵ k.p.c. skarga powinna zawierać uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy. Pozwany stwierdził, że szkoda wyrządzona mu przez wydanie wyroku z 28 września 2012 r. polega na tym, że zobowiązany był ponieść koszty zastępstwa procesowego w sprawie ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w kwocie 2.400 zł, a ponadto zamknięto mu drogę do wznowienia postępowania w sprawie, w której zasądzono od niego na rzecz powódki kwotę 15.500 zł i w efekcie zobowiązany jest zapłacić tę kwotę chociaż w świetle nowych dowodów, którymi dysponuje jest to kwota nienależna powódce. W sprawie o zapłatę zasądzono od pozwanego na rzecz powódki nadto jeszcze kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania i tę kwotę pozwany także musi świadczyć na rzecz powódki, w związku z tym, że bezzasadnie przegrał w procesie, którego wznowienia odmówiono mu zaskarżonym wyrokiem.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05 (OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141), uprawdopodobnienie szkody spowodowanej prawomocnym orzeczeniem polega na przedstawieniu wyodrębnionego wywodu wskazującego, że szkoda została skarżącemu wyrządzona oraz określającego czas jej powstania, postać i związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem. Należy przy tym dostrzegać zarówno aspekt formalny, jak i merytoryczny tego składnika skargi (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16).

Pozwany w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku z 28 września 2012 r. nie uprawdopodobnił, że szkoda, na którą się powołuje została mu wyrządzona przez wydanie tego wyroku. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, koszty procesu, którymi strona została obciążona, nawet wtedy, gdy zostały uiszczone, nie stanowią szkody uzasadniającej wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (por. m.in. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 28 listopada 2006 r., III CNP 46/06; z 21 grudnia 2006 r., III CNP 57/06, z 17 listopada 2005 r., II CNP 15/05, z 27 lipca 2006 r., II BP 11/06, z 25 maja 2007 r., III CNP 30/07, z 10 lipca 2008 r., I CNP 39/08, z 21 lutego 2013 r., III CNP 2/13). Nie mogą być zatem uznane za szkodę decydującą o dopuszczalności skargi koszty zasądzone od pozwanego na rzecz powódki w postępowaniu, którego wznowienia się domagał, ale także wydatki poniesione przez niego na wynagrodzenie pełnomocnika w sprawie ze skargi o wznowienie postępowania. Szkoda uzasadniająca wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia musi powstać po wydaniu tego orzeczenia, a przed wniesieniem skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 grudnia 2006 r., III CNP 57/06). Pozwany w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia twierdził też, że jego szkoda odpowiada kwocie 15.500 zł zasądzonej na rzecz powódki wyrokiem Sądu Okręgowego w O. z 13 maja 2011 r., ale w skardze zabrakło stwierdzenia, że pozwany zapłacił tę kwotę powódce. Przeciwnie, pozwany powołał się na to, że obowiązek zapłacenia powódce kwoty 15.500 zł ciągle na nim spoczywa. Do skargi dołączył przy tym jedynie dowód uiszczenia pełnomocnikowi wynagrodzenia za nieskutecznie wniesioną skargę o wznowienie postępowania, ale nie dołączył do niej dowodów zapłaty na rzecz powódki jakichkolwiek innych świadczeń.

3. Reasumując trzeba stwierdzić, że wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący nie uprawdopodobnił, by zaskarżony wyrok stanowił dla niego źródło szkody. Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł o odrzuceniu skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 2010 r., IV CNP 44/10).

O kosztach postępowania wywołanych przez wniesienie skargi orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3, art. 108 § 1 w zw. z art. 424¹², art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz na podstawie § 12 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).